

TÜREV ARAÇLARA İLİŞKİN RİSK BİLDİRİM FORMU

Bankamız nezdinde gerçekleştireceğiniz türev işlemleri sonucunda kar elde edebileceğiniz gibi zarar etme riskiniz de bulunmaktadır. Bu nedenle, işlem yapmaya karar vermeden önce, piyasalarda karşılaşılabileceğiniz riskleri anlamanız, mali durumunuzu ve kısıtlarınızı dikkate alarak karar vermeniz gerekmektedir. Bankamızla imzalayacağınız/imzalamış olduğunuz Genel Kredi Sözleşmesi, Bankacılık Hizmetleri Sözleşmesi ve Tezgahestü Türev Araçlar Çerçeve Sözleşmesi'nde belirtilen hususlara ek olarak aşağıdaki hususları anlamanız çok önemlidir.

TANIMLAR: Bu formda geçen;

Başlangıç Teminatı: İşlem gerçekleştirilirken yatırılması zorunlu olan tutarı ifade eder.

Call (Alım) Opsiyonu: Opsiyonu alan tarafa belirli bir vadede veya belirli bir vadeye kadar, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte dayanak varlık veya dayanak göstergeyi alma hakkı veren, ancak almayı zorunlu tutmayan, satan tarafı ise alıcının talebi halinde satmaya yükümlü kılan sözleşmeyi ifade eder.

Cross Currency Swap: Bir çapraz kur değişimi işlemi iki taraf arasında, belirlenen tutarda bir paranın başka bir para ile değiştirilmesi ve belirli bir süre sonunda değiştirilen anaparanın geri verilmesini içeren bir anlaşmayı ifade eder.

Forward: Belirli bir vadede, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte ekonomik veya finansal göstergeyi, sermaye piyasası aracım, malı, kıymetli madeni ve döviz alına veya satma yükümlülüğü veren sözleşmeyi ifade eder.

Interest Rate Swap: Varlık satışlarına ilişkin farklı faiz oranlarına göre hesaplanan faiz tutarlarının iki taraf arasında anlaşılan vadelerde değişimini öngören sözleşmeyi ifade eder.

Kullanım Fiyatı: Opsiyon Sözleşmeleri'nde, sözleşmeye konu olan varlığın alım veya satım hakkının vade süresince veya vade sonunda kullanılabileceği fiyatı ifade eder.

Menkul Kıymet: Para, çek, poliçe ve bono hariç olmak üzere; paylar, pay benzeri diğer kıymetler ile söz konusu paylara ilişkin depo sertifikaları ile borçlanma araçları veya menkul kıymetleştirilmiş varlık ve gelirlere dayalı borçlanma araçları ile söz konusu kıymetlere ilişkin depo sertifikalarını ifade eder.

Opsiyon: Opsiyon Sözleşmesi, Opsiyon Primi karşılığında alıcı taraf açısından bir hak sağlamakta, buna karşılık satıcı tarafı, bu hakkı satan taraf olarak yükümlülük altına sokmaktadır. Elde edilen bu hakkı kullanıp kullanmamak opsiyon alıcısının istemine bağlı olduğu halde, hakkın alıcı tarafından kullanılması halinde satıcıya satma yükümlülüğü doğurmaktadır.

Opsiyon Primi: Tezgahestü Piyasalar'da Opsiyon Sözleşmesi'ni alan tarafın, Opsiyon Sözleşmesi'ni satan tarafa, sözleşmede yer alan haklar karşılığında ödeyeceği primi ifade eder.

Opsiyon Sözleşmesi: Opsiyon'u alan tarafa belirli bir vadede veya belirli bir vadeye kadar, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte ekonomik veya finansal göstergeyi, sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ve döviz alma veya satma hakkı veren, satan tarafı ise yükümlü kılan sözleşmeyi ifade eder.

Piyasa Değeri: Sermaye Piyasası Araçları'nın piyasa fiyatlarına göre anlık değerini ifade eder.

Put (Satım) Opsiyonu: Opsiyonu alan tarafa belirli bir vadede veya belirli bir vadeye kadar, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte dayanak varlık veya dayanak göstergeyi satma hakkı veren, ancak satmayı zorunlu tutmayan, satan tarafa ise alıcının talebi halinde almayı yükümlü kılan sözleşmeyi ifade eder.

Sermaye Piyasası Aracı/Araçları: Menkul Kıymetler, Türev Araç ve yatırım sözleşmeleri de dâhil olmak üzere Sermaye Piyasası Kurulu tarafından bu kapsamda olduğu belirlenen diğer sermaye piyasası araçlarını ifade eder.

Sürdürme Teminatı: Piyasadaki günlük fiyat hareketlen karşısında güncelleştirilen teminat tutarlarının korunması gereken alt sınırı ifade eder.

Tezgahestü İşlem: Borsalar ve teşkilatlanmış diğler pazar yerleri dışında kalan piyasalarda gerçekleştirilen işlemleri ifade eder.

Tezgahestü Piyasalar: Borsalar ve teşkilatlanmış diğler pazar yerleri dışında kalan piyasaları ifade eder.

Türev Araç: Opsiyon, Çapraz Kur Değişimi, Kar Payı Değişim İşlemi ve Forwardı ifade eder.

TÜREV ARAÇLARA AİT TEMEL RİSKLER

Operasyonel Risk: İç süreçlerdeki başarısızlık ve yetersizlikler ile sistem, insan ve dış etkenlerden kaynaklanan dolaylı veya doğrudan zarar etme ihtimali.

Piyasa Riski: Finansal piyasalardaki dalgalanmalardan kaynaklanan faiz, kur vs. Fiyat değişimlerine bağlı olarak ortaya çıkan zarar etme ihtimali.

Piyasa riskine ilişkin değerlendirme yapılması tamamen bu riske maruz kalan tarafların sorumluluğu altındadır. Anlaşma hükümleri çerçevesinde, tezgahestü türev araç işleminin vadesi içerisinde, taraflardan hiçbirinin (aracılık eden Bankalar da dahil), işlemin karşı tarafına ya da taraflarına piyasa ve fiyat hareketleri hakkında bilgi verme zorunluluğu bulunmamaktadır.

Ülke Riski: Yatırım kayıplarına neden olacak politik ve ekonomik riskler.

TÜREV ARAÇLARININ İKİNCİL PİYASA BİLGİLERİ

İkincil piyasa (ikinci el piyasa), önceden gerçekleştirilen türev işlemin el değiştirdiği, alınıp satıldığı piyasayı ifade eder. Türev araçlarının ikincil piyasa bilgileri aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

SERMAYE PİYASASI İKİNCİL PİYASA ARACI	
Vadeli İşlemler (<i>Forward</i>)	Bulunmamaktadır.
Corss Currency Swap/Interest Rate Swap	Bulunmamaktadır.
Opsiyon	Bulunmamaktadır.

TÜREV ARAÇLARA İLİŞKİN ÖZEL RİSKLER

Türev araçlar çeşitli oranlarda risklere tabidir. Piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda elde edebileceğiniz zararlar neticesinde bankaya yatırdığınız teminatın tümünü kaybedebileceğiniz gibi, kayıplarınız toplam teminatınızı dahi aşabilecektir.

Türev araç işlemini gerçekleştirebilmek için yeter miktarda teminat yatırmanız gerekmektedir. Buna "Başlangıç Teminatı" adı verilmektedir. Banka sizden başlangıç teminatı dışında olağanüstü durumlarda ek bir teminat da alabilir.

Örnek 1 - 31.08.2022 tarihinde, 1 USD=18.3650 TL'den bağlanan 100.000 USD tutarlı 30.09.2022 vadeli forward döviz alış işlemi için, başlangıç teminatı 18.365 TL, sürdürme teminatı 165.285 TL olarak belirlenmiş ve 30.09.2022 tarihi için hesaplanan yeni forward kur 1 USD= 18.4600 TL ise;

(Forward Kur -Yeni Forward Kur) * İşlem Tutarı= (18,4600-18,3650) * 100.000 = 9.500 TL (zarar) olur. Değerleme sonrası teminat tutarı= Başlangıç Teminatı Tutarı +/- reeskont kar zarar = 18.365TL - 9.500 TL = 8.865 TL olarak hesaplanır.

Değerleme sonrası teminat tutarı olarak bulunan 8.865 TL, sürdürme teminatı seviyesi olan 162.285 TL'den düşük olduğundan işlemin devam ettirilebilmesi için 9.500 TL'lik ek kredi kullandırımı gerekir. Ek kredi kullandırımı sonrası, müşterimizden alınan işlem teminatı 27.865 TL'ye çıkartılmış olur.

Teminat tamamlama çağrısına düşen işlemleri nedeniyle müşterilerimize teminat tamamlama çağrısında bulunulduğu gün dâhil 1 iş günü süre verilir ve bu süre zarfında teminat tamamlamasında bulunulmadığı takdirde, ayrıca bir ihbarda bulunulmadan, bankamız müşterimize ait açılı pozisyonları kapatma hakkına sahip olur.

Tezgahestü Piyasalardaki Alım Opsiyonu ve Satım Opsiyonunun Risk ve Zararları:

Alım opsiyonu alıcısının maksimum karı sınırsız, maksimum zararı opsiyon primi kadardır. Alım opsiyonu satıcısının maksimum karı opsiyon primi, maksimum zararı ise sınırsızdır.

Satım opsiyonu alıcısının maksimum karı; (Kullanım Fiyatı - Opsiyon Primi), maksimum zararı opsiyon primi kadardır. Satım opsiyonu satıcısının maksimum karı opsiyon primi, maksimum zararı (Kullanım Fiyatı - Opsiyon Primi) kadardır.

1. Yetkili kuruluş nezdinde açtıracağınız hesap ve bu hesap üzerinden gerçekleştirilecek tüm türev işlemleri için Sermaye Piyasası Kurulu, Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş., Yatırımcı Tazmin Merkezi tarafından çıkartılan ilgili her türlü mevzuat ve benzeri tüm idari düzenleme hükümleri uygulanacaktır.

2. Türev araçlar çok yüksek oranlarda risklere tabidir. Piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda Bankaya yatırdığınız teminatın tümünü kaybedebileceğiniz gibi, kayıplarınız toplam teminatınızı dahi aşabilecektir. Yüksek getiri vaatlerine itibar etmeyiniz.

3. Türev işlemi gerçekleştirmek üzere teminat yatıracağınız (tam teminatlı opsiyon işlemleri için) ve banka nezdinde kredi kullanacağınız hesabınızda alım-satım işleminde bulunacağınız her türev işlem (forward, swap, opsiyon) sözleşmesi için en az bankanın belirlediği tutarda bir başlangıç teminatı yatırılması gerekmektedir.

4. Banka tarafından yapılacak teminat tamamlama çağrılarının istenen süre içinde ve şekilde yerine getirilmesi, aksi takdirde hiçbir ihbara gerek duymadan pozisyonun piyasa değerinden, özen borcu çerçevesinde zararına da olsa kapatılmasına razı olunması gerekmektedir.

5. Kaldıraç etkisi nedeniyle, düşük teminatla işlem yapmanın piyasada lehe çalışabileceği gibi aleyhe de çalışabileceği ve bu anlamda kaldıraç etkisinin tarafınıza yüksek kazançlar sağlayabileceği gibi zararlara da yol açabileceği ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır.

6. Bankanın türev ve döviz piyasalarında yapacağınız işlemlere ilişkin tarafınıza aktaracağı bilgiler ve yapacağı tavsiyelerin eksik ve doğrulanmaya muhtaç olabileceği tarafınızca dikkate alınmalıdır.

7. Türev ürünlerin alım satımına ilişkin olarak bankanın yetkili personeline yapılacak teknik ve temel analizlerin kişiden kişiye farklılık arz edebileceği ve bu analizlerde yapılan öngörülerin kesin olarak gerçekleşmemesi olasılığının bulunduğu dikkate alınmalıdır.

8. Türev işlemlerinizde size sunulan döviz kuru, kar payı, opsiyon primi size en iyi fiyat durumunu yansıtmayabilir. Başka yatırım kuruluşlarının fiyatlarını da kontrol etmeniz yerinde olacaktır.

9. Yabancı para cinsinden türev işlemlerde yukarıda sayılan risklere ek olarak kur riskinin bulunduğu, kur dalgalanmaları nedeniyle Türk Lirası bazında değer kaybı olabileceği, devletlerin yabancı sermaye ve döviz hareketlerini kısıtlayabileceği, ek ve/veya yeni vergiler getirebileceği, alım-satım işlemlerinin zamanında gerçekleşmeyebileceği ve teslimat öngörülen sözleşmelerde fiziksel varlığın teslim edilmeme riskine de maruz kalınabileceği bilinmelidir.

10. İşlemlerimize başlamadan önce, Bankanızdan yükümlü olacağınız bütün komisyon ve diğer muamele ücretleri konusunda teyit almalısınız. Eğer ücretler parasal olarak ifade edilmemişse, (sözleşme fiyatının belli bir yüzdesi dışında) ücretlerin parasal olarak size nasıl yansıtacağı ile ilgili anlaşılan örnekler içeren yazılı bir açıklama talep etmelisiniz. Komisyonun belli bir yüzde olarak tahsil edileceği

durumlarda, sizin yatırdığınız paranın değil de, sözleşme değerinin belli bir yüzdesi olarak tahsil edileceği şeklinde anlaşmaya varmalısınız.

TEZGAHÜSTÜ TÜREV ÜRÜNLERİN YAPILANDIRILMASI

Tezgahtüstü türev araçlar, organize piyasadaki gibi standart özellik taşımazlar; vadeleri, büyüklükleri ve getirileri farklı olabilir. Tezgahtüstü piyasalarda gerçekleştirilen türev işlemlerinde dayanak varlık, işlem vadesi, kullanım fiyatları ve ödeme şartları gibi ilgili ürünün özellikleri banka ile yatırımcıları arasında karşılıklı görüşülerek belirlenir.

Tüm tezgahtüstü türev araç işlemleri, ilgili yatırım kuruluşları tarafından yatırımcıların kişisel ihtiyaçlarına göre yapılandırılır.

İlgili yatırını kuruluşu, yatırımcılardan gelen talep doğrultusunda, yatırımcıların beklentilerini karşılayacak tezgahtüstü türev ürünleri kendi portföyleri üzerinden sunabilecekleri gibi, yatırımcılara işlem platformları üzerinden de işlem yaptırabilirler.

Tezgahtüstü türev işlemler, taraflar arasında farklı ve belirli ihtiyaçlara karşılık vermek üzere yapılandırılır. Bu nedenle işlem tarafları farklı özelliklere sahip olduklarından, başlangıç anında tespit edilmesi mümkün olmayan bazı özel risk unsurlarını barındırması mümkündür. Bu kapsamda tarafların, işlem yapacakları tezgahtüstü türev araç sözleşmelerinin kendi özel ihtiyaçlarına uygunluğu, barındırdıkları risk unsurları, hukuki yaptırımların uygulanabilirliği gibi konularda profesyonel yardım almaları tavsiye olunur.

Tezgahtüstü türev işlemler, işlem tarafları arasında kendi ihtiyaçları doğrultusunda karşılıklı pazarlığa dayalı olarak gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle işlem gerçekleştirilmeden önce karşı tarafın, işlemde doğan yükümlülüğünü yerine getirip getiremeyeceğine ilişkin kapasitesinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

Tezgahtüstü türev işlemleri düşük miktarda özkaynak ile gerçekleştirmek mümkündür. Bununla birlikte, tezgahtüstü türev araçların sahip olduğu kaldıraç oranları dikkate alındığında, belirli şartlar altında (olumsuz piyasa gelişmeleri, karşı taraf ödeyememe riski vb.) alınan teminatlar dahi işlemin sonuçlandırılması için gerekli olan parasal tutarı kısmen karşılayabilecek seviyede olmayabilir.

TEZGAHÜSTÜ TÜREV ÜRÜNLERİN FİYATLANDIRILMASI

Türev ürünlerin bir kısmı organize piyasalarda (borsalar) işlem görürken, diğer bir kısmı da tutar, vade veya diğer teknik konular tarafların ihtiyaçlarına göre belirlenen tezgahtüstü (Over The Counter - OTC) piyasalarda işlem görebilmektedir. Tezgahtüstü türev ürünler temel olarak forward, çapraz kur değişimi ve kar payı swap işlemleri ile opsiyon işlemlerini içermektedir.

Bu ürünlerin fiyatlandırılmasında temel alınan esaslar aşağıda belirtilmiştir.

Forward İşlemler: Önceden belirlenen bir vade için işleme konu dayanak varlığın spot fiyatının üzerine risksiz kar payı oranı getirisi eklenerek teorik bir fiyat elde edilir.

Cross Currency Swap İşlemleri: Spot piyasada döviz alım/satım işlemi gerçekleştirildiği anda, spot piyasada gerçekleştirilen işlemin tersi pozisyonu forward işlem olarak bağlanır ve spot işlemin döviz kuru ile forward işlemin döviz kum arasındaki kur farkına razı olunarak Cross Currency Swap işleminin vadesine kadar kur riskine girilmeden pozisyon açılarak farklı para birimindeki döviz/para ihtiyacı karşılanır.

Interest Rate Swap İşlemleri: Interest rate Swap, müşterinin var olan bir kredisi veya nakit akımı için almış olduğu değişken faiz riskini sabit faiz riskine dönüştürmek veya sabit faiz riskini değişken faiz riskine çevirmektir.

Opsiyon İşlemleri: Opsiyon primleri; opsiyonun vadesine olan uzaklığına, dayanak varlığın piyasa

fiyatına, opsiyonun kullanım fiyatına, fiyat dalgalanmalarının büyüklüğüne, kar payı oranlarına ve sermaye kazancı dışındaki getirilere (nakit akımı, temettü), yatırımcının risk almaya karşı tutumuna, vergi düzenlemelerine, teminat şartlarına, işlem maliyetlerine ve piyasanın yapısına göre değişiklik gösterirler. Opsiyon fiyatlama yöntemleri değerlendirilirken dikkat edilmesi gereken en önemli nokta, yukarıdaki kriterler kullanılarak elde edilen opsiyon fiyatlarının teorik fiyatlar olduğu gerçeğidir. Pratikte piyasa dinamiklerinin teorik kalıplara uymadığı tüm piyasalarda gözlemlenmektedir. Bu durum, opsiyon fiyatlarında da kendini göstermekte ve opsiyon piyasasında gerçekleşen fiyatlar teorik fiyatlardan sapmalar gösterebilmektedir.

TEZGAHÜSTÜ TÜREV ÜRÜNLERİN PİYASA YAPICISI VE İHRAÇÇILARI

Banka müşterilerine tezgahüstü türev ürünleri doğrudan kendi portföyü üzerinden alım satıma tabi tutmaktadır.

TÜREV ÜRÜNLERE İLİŞKİN RISK TAKİBİ

Tezgahüstü türev ürünlerin risk takibi, ilgili ürünün işlem gördüğü piyasa türüne ve koşullarına göre değişiklik gösterebilmektedir. İşlemlerde bankanın işlem risklerini takip etme yükümlülüğü bulunmamakta olup risk takibi müşteri tarafından yapılmalıdır.

YURT DIŞI PİYASALARDA GERÇEKLEŞTİRİLEN İŞLEMLER İÇİN, PARANIN YURT DIŞINA TRANSFER EDİLME ŞEKLİ

Tezgahüstü türev araç işlemlerinde müşterilerimiz bankamızı karşı taraf olarak kabul ederek işlem gerçekleştireceklerinden, yurt dışı piyasalarda herhangi bir işlem gerçekleştirilmeyecektir.

İŞLEM YAPILAN BORSA VE PLATFORMLAR

Sadece tezgahüstü piyasalarda ve şubelerimiz kanalıyla işlem yapılacağından herhangi bir borsa veya organize piyasa niteliğindeki platform nezdinde işlem yapılması söz konusu olmayacaktır.

TÜREV ARAÇLARIN VEYA MÜŞTERİ VARLIĞININ SAKLANMASI

Tezgahüstü türev araç işlemlere ilişkin hesap, kayıt, taahhütler bankamız nezdinde saklanmaktadır.

TEZGAHÜSTÜ PİYASALARDA YAPILAN İŞLEMLERİN KARŞI TARAFLARI HAKKINDA BİLGİ

Banka olarak müşterilerimize sunduğumuz tezgahüstü türev araçları işlemlerinin karşı tarafı doğrudan bankamız olacaktır.

OLASI ÇIKAR ÇATIŞMALARINA İLİŞKİN BİLGİLENDİRME

Piyasanın işleyişinden kaynaklanan makul nedenlerle, Banka, kendi hesabına ve/veya müşterileri hesabına, diğer müşterilerinin işlem yaptığı piyasalarda ve ürünlerde, alım satım yapabilir ve/veya piyasa yapıcısı olarak çalışabilir,

Portföy aracılığı faaliyeti kapsamında sunulan tezgahüstü türev işlemlerin niteliği gereği, Bankamızın işlemin karşı tarafı olması nedeniyle, müşterinin zarar etmesi Bankamızın kar elde etmesiyle sonuçlanabilir,

Bankamız, komisyon gelirini artırmak üzere işlem hacmini artırmayı amaçlayabilir ve işlem hacmine bağlı olarak çalışanlarına prim verebilir,

Bankamız, kendisi veya ilişkili olduğu kuruluşlar tarafından ihraç edilen sermaye piyasası araçlarını müşterilerine satabilir veya genel yatırım tavsiyesinde bulunabilir.

Bankamız, işlem aracılığı faaliyeti kapsamında ilişkili olduğu kuruluşlar tarafından kurulan ve/veya yönetilen yatırım fonlarına ait katılma paylarının alım satımına aracılık edebilir,

Bankamız, işlem aracılığı faaliyeti çerçevesinde müşteri emirlerini ilettiği piyasa kuralları çerçevesinde müşteri dışında piyasa aktörlerinden komisyon geliri elde edebilir,

Bankamız ve ilişkili kişileri, hakkında genel yatırım tavsiyesi verdikleri sermaye piyasası araçlarında işlem yapabilir,

Bankamız aynı anda birbiriyle çıkarları çatışabilecek veya yarışabilecek birden fazla müşteriye aynı veya farklı yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetler sunabilir, farklı ücret ve komisyonlar uygulayabilir,

Bankamız, müşteriye sunulan hizmetler nedeniyle kullanmış olduğu/iş yaptığı/çalıştığı diğer finansal kuruluşlarla, borsalarla ve piyasa işleticileriyle arasındaki sözleşmesel ilişkiler çerçevesinde, standart ücret ve komisyon dışında mali kazanç elde edebilir.

TÜREV PİYASALARDAKİ YATIRIMCI TAZMİN SİSTEMİ VE KAPSAMI

6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 84. maddesine göre, yatırımcılara ait olan ve yatırım hizmeti ve faaliyeti veya yan hizmetler ile bağlantılı olarak yatırım kurulusu tarafından yatırımcı adına saklanan veya yönetilen nakit ödeme veya Sermaye Piyasası Araçları'nın teslim yükümlülüklerinin verine getirilmemesinden kaynaklanan zararlar Yatırımcı Tazmin Merkezi tarafından tazmin edilir. Hak sahibi her bir yatırımcıya ödenecek azami tazmin tutarı 2023 yılı itibarıyla 721.557 Türk Lirasıdır. Bu tutar her yıl ilan edilen yeniden değerlendirme katsayısı oranında artırılır. **Yatırımcıların yatırım danışmanlığı veya piyasadaki fiyat hareketlerinden kaynaklanan zararları tazmin kapsamında değildir.**

İş bu risk bildirim formu, yatırımcıyı genel olarak türev araç işlemlerine ilişkin riskler hakkında bilgilendirmeyi amaçlamakta olup, Sermaye Piyasası Araçları'nın alım-satımından ve uygulamadan kaynaklanabilecek tüm riskleri kapsamayabilir. Dolayısıyla tasarruflarınızı bu tip yatırımlara yönlendirmeden önce, danışmanlarınızla da görüşüp dikkatli bir şekilde araştırma yapmalısınız.